

DELO

Izhaja enkrat mesečno.
Naročnina: 6 Din polletno.
Uredništvo in upravišstvo:
Ljubljana, Miklošičeva 22/II.

Pot k resnici

Množice delovnega ljudstva se danes ne zadovoljujejo več s publicami in razburljivimi gestami govornikov, ampak hočejo slišati stvarno in z dokazi podkrepljeno besedo. Nihče ne naseda več demagogiji, ampak vse ima odprte oči k resnici, ki mora biti podana takšna kakor je, brez retoričnega lepotečenja, zavijanja ali prikrievanja.

Naj si še tako želimo ureditve političnih, kulturnih, socialnih in gospodarskih razmer, ne bomo tega nikdar dosegli, če ne bodo ljudske množice, ki so subjekt javnega življenja, na taki stopnji, da bodo zmogljive misliti z lastno glavo in zmogljive aktivno posegati v reševanje vseh problemov današnje družbe.

Zato je nujno potrebno, da se vržemo vsi na delo in iščemo pravo pot k resnici ter se z vso svojo silo in ljubeznijo podamo na to pot za lepšo in boljšo bodočnost našega delovnega ljudstva. Mi moramo graditi naprej in skrbeti zato, da miselno preokrenemo ljudske množice in jih usmerimo na pravo pot k resnici.

Prvo je, da izpodbijemo zadnje ostanke o materialističnem naziranju življenja. Popolnoma pogrešena je marksistična trditev, da je izključno le enokomski materializem gonilna sila družabnega razvoja človeštva in da so ideali le refleksi gospodarskih dogodkov. Za nas so lahko materialne dobrine le predhodni cilj za doseg pravih potreb, ki vsebujejo nacionalne, državljanske, rodbinske, psihološke in estetične nagibe.

Materialistično naziranje o družbi nas stavlja v eno vrsto s kapitalisti, s samo to razliko, da so kapitalisti že dosegli svoj cilj, dočim ga mi še nismo. Mi pa nočemo ne kapitalistične, ne proletarske zmaterijalizirane družbe, ampak družbo novega boljšega človeka, kjer bo prevladovala kultura srca, nesebična ljubezen do svojega bližnjega, temelječa na brezpogojni pravičnosti v vseh uredbah družbe.

Tej naši prvi idejno-vzgojni nalogi se pridružuje druga prav tako važna organizatorna naloga, da gojimo interesno solidarnost vseh onih delovnih slojev, ki niso zadovoljni z današnjo uredbo družbe in zaradi svojega krivično podrejenega položaja upravičeno zahtevajo izboljšanja razmer. Cilj k interesni solidarnosti pa ni marksistično razredno sovražstvo. Do skrajnih konsekvenc izpeljano razredno sovražstvo pomeni državljansko vojno, dočim je naše stremljenje po interesni solidarnosti le obrambno sredstvo proti onim maloštevilnim kapitalističnim privilegijancem, ki si laste danes vso moč v družbi izključno le v svojo sebično korist. Prepričani smo, da bomo s svojo organizacijo interesne solidarnosti pridobili brez državljanske vojne in brez nepomirljivega hujškanja razreda proti razredu vse one dobrine, ki so dosegljive za delovno ljudstvo. Naše moralno in s tem zmagujoče oporišče temelji v vzvišenosti idej in v brezmejni ljubezni do svojega naroda, katerega najvažnejši del je delovno ljudstvo.

In še enega se zavedajmo: boljše bodočnost si bomo sami izbojevali.

Gesla: Rim, Moskva in Amsterdam za nas ne veljajo. Kulturno-rekcionarna, krvavo-teroristična in internacionalna središča ne smejo vplivati na miselnost našega naroda, še

Redukcije pokojninskih dajatev brat. skladnice

Glavna bratovska skladnica v Ljubljani je znižala ali pa odvzela svojim upokojencem pokojnine, s čemer je prizadetih na stotine in stotine oseb, ki so v redu plačevale svoje prispevke, samo da bi bili na svoja stara leta preskrbljeni. Izgleda, da je to Glavna bratovska skladnica storila zaradi tega, da bi potom nižanja in jemanja pokojnin sanirala svoje obupno stanje.

Zelo dvomimo, da bi na ta način dosegla svoj cilj. Razen tega pa je že itak obupni socialni položaj rudarskega delavstva privedla do skrajnosti. Saniranje rudarskega zavarovanja bi se dalo izvesti edino le potom obdavčitve domače produkcije premoga in rudnin, kar je bilo s strani delavskih organizacij že zdavnaj predlagano, a se ni izvedlo, ker so se temu upirali rudniški podjetniki.

Zanimivo je, da so se temu najbolj upirali inozemski rudniki bakra in svinca. To so v prvi vrsti Bor in Trepča, ki plačujejo svojim delničarjem tako visoke dividende, da so poskočile njihove vplačane dividende za več kakor 300% od nominalnega dejanskega vplačanega zneska. Poleg tega pa so ti rudniki, če ne povsem, pa vsaj deloma oproščeni plačevanja davka. Kljub tej veliki ugodnosti s strani naše države pa plačujejo svoje delavce tako slabo, da bodo padli še pred normalno ostarelostjo izčrpani in onemogli v breme svoji bratovski blagajni. Slednja pa je gotovo tudi pasivna, saj se ji odrekajo že sedaj, ko je še čas, da se izboljša njen materialni položaj, zadostna dotacija.

Uredba o sanaciji bratovskih skladnic z dne 7. maja 1935 ni sanirala rudarskega starostnega zavarovanja. Njen edini učinek je bil ta, da

je spravila rudarsko zavarovanje kot celoto ob štiri milijone dinarjev dohodka od trošarine na v Sloveniji produciran premog. Glavna bratovska skladnica v Ljubljani, ki je ta dohodek izgubila, dobiva mesto tega le okrog enega milijona dinarjev znašajočo subvencijo od drugih bratovskih skladnic. Njeni dohodki so se torej z uredbo zmanjšali za tri milijone dinarjev!

Uredba predvideva trošarino na del po Donavi uvoženega premoga. Takoj je bilo jasno, da ta trošarina ne bo mogla nadomestiti izpadle trošarine na v Sloveniji produciran premog. Do danes še ta trošarina ni dala nobenih dohodkov in jih po vsej verjetnosti tudi v bodoče ne bo.

Pri teh razmerah je sicer razumljivo, da skuša Glavna bratovska skladnica v Ljubljani uravnovesiti svoj proračun z nižanjem in odjemanjem pokojnin, vendar je toliko tehničnih razlogov proti temu, da je rudarsko delavstvo prisiljeno odločno se upreti takemu načinu saniranja rudarskega zavarovanja.

Rudarsko delavstvo odločno zahteva, da se čimprej izvede resnična sanacija rudarskega zavarovanja po načrtih, izdelanih od zavarovalnih strokovnjakov. Pri tem naj sodeluje država preko trošarine na v državi produciran premog in v državi producirane rudnine ter vse uvožene produkte te vrste. Nadalje zahteva rudarsko delavstvo, da se končno vendar enkrat že zlomi odpor domačih, zlasti pa inozemskih podjetij proti takemu obdavčenju, kakor tudi, da se izvede za vse delavstvo starostno zavarovanje, s čemer bi bil tudi problem sanacije bratovskih skladnic lahko kaj kmalu rešen.

Vprašanje stavbinskega delavstva

Stavbinsko delavstvo z vedno večjim strahom gleda v svojo bodočnost, kajti delovne razmere v gradbeni stroki se slabšajo iz dneva v dan. Pred desetimi leti je še prejemal kvalificirani zidar po 10 do 12 dinarjev na uro, danes je že »dobro«¹ plačan tisti, ki dobi 3 do 4 dinarje na uro! Delavci pa se plačujejo tako sramotno, da je sploh še čudež, da že podjetniki ne zahtevajo, da bi morali delati brezplačno.

Če se delavstvo izjavi, da za tako sramotne mezde delati ne more, izjavijo podjetniki cinično, da imajo dovolj delavcev na razpolago in če slovenski delavec ni zadovoljen s tem, kar mu nudi, lahko pokliče delavce iz drugih banovin, ki so pripravljeni delati za vsak denar.

Stavbinsko delavstvo je sezonsko delavstvo in že radi tega je treba ukreniti vse potrebno, da se mezdne razmere stavbinskega delavstva čimprej izboljšajo. Stavbinski delavec pri današnjih težkih časih dela komaj tri, štiri, k večjemu šest mesecev na leto. Normalno bi bilo, da bi v teh mesecih zaslužil toliko, da bi lahko ostale mesece, ko ne dela, vsaj skromno živel s prihranki od svojega dela. Tako je v normalnih časih tudi vedno bilo, danes pa je stavbinski delavec navezan izključno le na podporo svoje občine in event. podporo s strani

borze dela, kar pa vse skupaj zadošča komaj za nekaj dni.

Pa ne samo mezdne, temveč tudi druge razmere v gradbeni stroki, so neznosne. Za zakon o zaščiti delavcev izgleda, da za gradbene podjetnike ne velja. Na stavbah se skoraj dosledno dela preko zakonito določenega delovnega časa, za katerega se tudi ne plačuje zakonito predpisan povšek za nadure. Če se kdo drzne opozoriti gospoda podjetnika na zakonske predpise, sliši brez nadaljnega kot »upornik«² z dela. In ker potem še pride v zloglasno črno knjigo, ki kroži med gradbenimi podjetniki, je prav gotovo, da nikdar več do dela ne bo prišel.

Mnogo je kriv tem neznosnim razmeram vedno večji dotok delavcev s kmetov, ki so pripravljeni delati za vsako ceno, samo da zaslužijo nekaj za sol, vžigalice in druge take potrebe, ki jih tudi kmetijski dom ne more pogrešati. Gospodarska kriza je tudi kmetijskega človeka popolnoma pritisnila k tlom, in zato je težko nastopiti proti temu pojavu. Posebno še, če pomislimo, da naš kmet sploh ni kmet v pravem pomenu besede, temveč le mali posestnik skromne hišice in koščka zemlje, na kateri se le s težavo preživlja. Če pa ima še celo kopico odraslih otrok, je jasno, da bo lahko »grunt«³ prevzel samo eden od

njih, medtem ko bodo morali ostali po svetu s »trebuhom za kruhom«. Ti ljudje v neizmerni progresiji večajo armado naših brezposelnih in skrajni čas je, da tudi temu vprašanju posvečamo vso svojo pozornost. Nočemo odjedati kruha onim, ki so ga potrebni, toda pravico imamo odločno zahtevati, da se pri podeljevanju dela prvenstveno upošteva one, ki so že več let bili kot delavci poklicno zaposleni, pa čeprav so dražji kot pa oni, ki so šele prišli s kmetov. Odločno pa je treba nastopiti proti vsem onim kmetiskim delavcem, ki bogve iz kakšnih vzrokov prihajajo v mesto za delom, čeprav posedujejo doma toliko, da bi se lahko s kmetiskim delom na svoji domačiji skromno preživljali. Slednji največ škodujejo našim delavcem, ki so delavci po svojem poklicu ter jim s svojim vrvičjem v delo odjedajo že itak skromni košček kruha.

Karakteristika današnje dobe je, da vse sili v gradbeno delavstvo. Pred leti, ko je bila gradbena delavnost izredno živahna, je bilo to razumljivo. Danes pa je treba najti pota in sredstva, da se to prepreči ter da se vsakemu poklicu ustvari taki delovni pogoji, da bo vsakdo našel dela v tistem poklicu, kateremu se je že v svoji mladosti posvetil. Če pregledata statistiko gradbenega delavstva, vidimo, da so prišli med delavce gradbene stroke ljudje, ki so bili prvotno fotografi, tkalci, privatni nameščenci, šoferji, kočijaži itd.

Posebno hudo bodo stavbinci kot sezonski delavci udarjeni z novo naredbo o preskrbovanju nezaposlenih delavcev in nameščencev z dne 15. decembra 1935. Ta naredba ima sicer za stalno zaposleno delavstvo svoje dobre strani, medtem ko so pa z njo zelo hudo udarjeni sezonski delavci, katerim se je šele lansko leto posrečilo pridobiti pravico do podpore s strani borze dela.

Z gornjimi izvajanjmi pa še nismo nanizali vseh vprašanj, ki tvorijo tako zvano vprašanje stavbinskega delavstva. Teh je toliko, da bi se dala napisati cela knjiga. Mi bomo v naslednjem iznesli samo še nekaj glavnih misli, kako položaj stavbinskega delavstva izboljšati. Poudariti pa moramo takoj, da tega vprašanja ne more rešiti niti delavstvo samo, niti njega strokovne organizacije. Rešiti se bo dalo samo s sodelovanjem vseh, predvsem pa s sodelovanjem državnih oblastí.

Da bi se izboljšale mezdne razmere stavbinskega delavstva, je nujno potreben zakon o minimalnih mezdah, ki naj stavbince kot sezonske delavce posebej obravnava. Njih mezde namreč ne smejo biti enake mezdam stalnega delavstva, kajti sezonski delavec mora takrat, ko dela, zaslužiti toliko, da si nekaj prihrani za tiste mesece, ko ne dela. Poleg tega je treba stavbinskim delavcem za čas, ko ne delajo, njihovu zaslužku primerno urediti vprašanje dobivanja podpor iz javnih sredstev. Pri tem je seveda upoštevati tudi hujšgovo rodbino. Tisti, ki je poročen, naj dobi toliko, da se bo od tega mogla preživljati vsa družina. Tisti pa, ki je sam, naj uživa tako podporo, da mu ne bo treba po hišah beračiti. Praksa, da so skromne podpore samo za tistega, ki je poročen in ima otroke, je popolnoma zgrešena. Tudi neporočen človek mora živeti in zato je treba skrbeti tudi zanj.

Da se prepreči nižanje mezd s tem, da se kliče v Dravsko banovino delavce iz drugih banovin, ki so pripravljeni delati za mnogo manjšo meздо kot domači delavci, je potrebno, da se od strani banske uprave

prepove zaposlitev delavcev iz drugih banovin vse dotlej, dokler nimamo z zakonom predpisane mezde za sezonsko delavstvo. Pa tudi potem bi morala še veljati ta prepoved toliko časa, dokler ne bi pri nas odnehala brezposelnost, ki je tudi eden izmed krivcev nižanja delavskih mezd. Tako omejitev nekatere banovine že poznajo.

Dotok kmetijskega delavstva je treba čimbolj omejiti. Gradbenim podjetnikom pa se naj pod pretajo kazni prepove zaposliti take kmetijske delavce, ki bi se lahko s kmetijskim delom na svoji domačiji preživljali. Prvenstveno naj bi sprejemali v delo samo poklicne stavbinske delavce. Da bi se taki predpisi res tudi izvajali, naj bi se pooblastila Inspekcija dela, da od časa do časa kontrolira, v koliko se tozadevni predpisi izvajajo.

Pri delih, ki jih izvajajo samouprave ali pa država, naj se prvenstveno zaposli poklicno stavbinsko delavstvo dotičnega kraja, kjer se javna dela izvršujejo. V pogledu mezd naj bi samouprave in država bile vzor privatnim podjetnikom in ne kot sedaj, da so mezde pri samoupravnih in državnih delih mnogo nižje kot pri privatnih.

Potem državne oblasti naj se zaščitijo tudi vse ono delavstvo stavbinske stroke, ki je prisiljeno od časa do časa iskati pravice, ki mu po zakonu pripadajo, pred sodiščem. Sedaj se dogaja, da delavec, ki potem sodišča zahteva izplačilo zakonito določenega povška za nadurno delo, ali pa plačilo za čas, ko je bil radi nepravilne odpovedi na cesti, pride v »črno knjigo« in potem ga noben podjetnik ne sprejme več v delo. Državna oblast naj bi izdala predpise, po katerih mora biti sprejet v delo delavec, ki je upravičeno zahteval potem sodišča spoštovanje obstoječih zakonov.

Poleg državne intervencije pa bo stavbinskemu delavstvu še največ koristila samopomoč, ki je v tem, da se vsi stavbinski delavci organizirajo v svojih strokovnih organizacijah. Če bo vse stavbinsko delavstvo organizirano, potem ne bo težko doseči kolektivno pogodbo ter izvesti volitve obratnih zaupnikov po posameznih stavbah. Izvoljeni obratni zaupniki pa bodo potem lahko skrbeli za red, za spoštovanje zakonov i. dr., kar danes v gradbeni stroki ni v redu.

Delavski zaupniki

V zadnjem času se je »Slovenec« razpisal o delavskih zaupnikih in hoče vsakomur in vsem dokazati, da imamo pri nas le strogo krščansko misleče delavce in da drugih sploh ni. Že parkrat je priobčil volilne rezultate volitev delavskih zaupnikov in vsakokrat z naslado priobčuje, da so povsod zmagali ta »beli«, medtem ko daje ta »plavim« samo 19 zaupnikov. Tako poročanje ni častno za list, ki bi hotel biti resen list. Nas poročanje »Slovenca« ni vrglo iz ravnotežja, zdi se nam pa vendarle potrebno, da zve javnost o pravem rezultatu nacionalnega delavstva pri volitvah obratnih zaupnikov. Doslej imamo najavljenih v tajništvu NSZ 60 izvoljenih zaupnikov, kolikor bo to število še naraslo, ko bodo znani končni rezultati tudi iz podjetij, ki bodo še volila, bomo pozneje enkrat povedali. »Slovenec« nam daje samo 19 zaupnikov, in sicer na ta način, da je prvenstveno naštel vsa ona podjetja, kjer imajo »beli« slučajno večino, kjer je obratno, tega ni priobčil.

V tem svojem poročilu je »Slovenec« tudi pojasnil kakšno delavstvo se zbira v posameznih strokovnih organizacijah in pravi: v Jugoslovanski strokovni zvezi (beli) so delavci s katoliškimi načeli (vprašanje je, kaj bodo rekli ta »zeleni« k temu), v marksističnih so delavci najrazličnejših imen in v Narodni strokovni zvezi (plavi) se zbira zadnji delavci-nacionalisti. Želeli bi, da nam »Slovenec« pojasni, kako je mislil te zadnje delavce-nacionaliste. »Slovenec« naj jasneje pove, kdo se zbi-

ra v NSZ, da mu bomo dali priliko dokazati, če so naši člani res zadnji med delavci.

Toliko za danes, da bo javnost znala soditi, koliko je verjeti objektivnosti katoliškega lista.

Rezultati volitev obratnih zaupnikov

Kako se je v nam nasprotnem tisku demagoško zavijalo rezultate volitev obratnih zaupnikov, najbolje dokazujejo naslednje številke. Pripominjamo, pa, da še nimamo vseh poročil ter da je še nekaj podetij, kjer bodo volitve iz gotovih vzrokov izvršene šele pozneje.

Podjetje	plavi	beli	rdeči
»Cosmos«, Št. Pavel	4	0	0
Hutter (hlačevina), Mar.	1	0	5
Hutter (klot), Maribor	1	0	5
J. Pengg, Maribor	1	0	2
Spl. stavb. družba, Tezno	3	0	2
»Teksta«, Tezno	3	0	2
»Jugotekstil«, Maribor	1	0	5
Strojne tovarne, Ljubljana	2	0	4
KDE, Žirovnica	6	0	0
Vodovod Kleče, Ljubljana	1	0	0
Papirnica Goričane	2	2	2
»Inteks«, Kranj	1	3	2
Erlich, Maribor	1	0	5
KID, Jesenice	4	4	(8)
KID, Dobrava	1	0	5
KID, Javornik	3	3	7
Gantar, Žiri	1	2	0
»Jugobruna«, Kranj	1	5	10
Ivan Zajc, Žiri	2	1	0
»Jugočeška«, Kranj	1	6	9
Mautner, Litija	2	3	4
Tekstil. tvornica, Maribor	2	0	4
»Jugosvila«, Maribor	2	0	4
Zelenka & Co., Mar.	2	0	4
Livarna, Maribor	1	0	2
Nabavljalna zadruga drž. usluž., Maribor	4	0	0
Žel. nab. zadruga Maribor	3	0	0
Papirnica Vevče	2	5	2
Predilnica Tržič	1	6	9

Nadaljne rezultate bomo objavili še v prihodnji številki našega lista. V mnogih podjetjih smo izvedli tudi volitve nameštenskih obratnih zaupnikov, ki jih je tudi lepo število. Že gornje številke, ki pa niso vse, dokazujejo najbolje, kako lažnjiv je tisk, ki bi glede resnice moral prednjačiti!

Za zaščito organiziranih

Že neštetokrat smo v našem listu pisali o tem, da nimamo danes prave svobode organiziranja. In če danes ponovno o tem pišemo, imamo za to novih vzrokov. Nekaterim kar ne gre v glavo, da sme tudi delavec imeti svojo organizacijo, kjer najde zaščito v času, ko jo nujno potrebuje. Zakon o zaščiti delavcev sicer pravi v svojem § 35., da je delavcem dovoljeno, da se družijo v organizacijah za zaščito svojih ekonomskih, kulturnih in moralnih interesov. Pa to je zopet samo na papirju, ker so vse sile na delu, da se delavcu tudi ta pravica okrne. V zadnjem času dobivamo vedno več novih pritožb, da se delavci mečejo na cesto, če se organizirajo v strokovni organizaciji. In jasno je, da si delavec sam ne more pomagati in je brez strokovne organizacije vsaka zaščita iluzorna. Naša stara zahteva je, da se mora delavcu z zakonom zagotoviti svoboda organiziranja, in sicer tako, da ne bo zaradi tega njegova eksistenca po nikomur ogrožena. In ker ni sankcij, ki bi branile poslodavcu kratiti delavcu pravico biti organiziran, je nujno, da se take sankcije uzakonijo. Delavec je danes prepuščen sam sebi in je tudi prešibek, da bi se sam zaščitil. Naravno je zato, da išče zaščito v strokovni organizaciji, v katero pa brez nevarnosti za eksistenco ne more. Zato bi bilo prav, da se mu ta svoboda zagarantira in da tako možnost, da si res v smislu določila zakona o zaščiti delavcev išče zaščito potom organiziranja v strokovni organizaciji. Poslodavci danes v svojo silo omejujejo delavcu to svobodo in ga ni zakona, ki bi klical poslodavca radi tega na odgovor. V zvezi z zakonito možnostjo svobod-

nega organiziranja bi bilo rešiti tudi vprašanje svobode stavke, ki je danes omejena, če tudi je znano, da nima delavec razen stavke nobenega pravega orožja v obrambo svojih pravic napram onemu, ki ga brezvestno izkorišča.

Našo staro zahtevo po svobodi organiziranja ponavljamo in jo bomo ponavljali vse dotlej, da pride mo do tega, da ne bo delavec vključ zakonitim odredbam zaradi tega preganjan in tudi eksistenčno ubit.

A. Tučny — poštni minister

Pred kratkim je bil imenovan za češkoslovaškega ministra pošte in telegrafa br. Alojz Tučny, ki je eden navidejših predstavnikov češkoslovaškega narodnega delavskega gibanja. Br. Tučny je predsednik Slovan-ske strokovne jednote v Pragi, katere članica je tudi naša NSZ ter glavni tajnik ČOD, osrednje organizacije češkoslovaških narodno socialističnih delavskih in nameštenskih strokovnih organizacij. Br. Tučny izhaja iz delavskih vrst, kajti v svoji mladosti je delal kot grafični delavec. Prvič je bil minister že v letih 1922—1924. Br. Tučnemu, ki je tudi med našim delavstvom znan in spoštovan, k visokemu imenovanju bratsko čestitamo!

Beseda o dimnikarjih

Dimnikarski mojstri v Dravski banovini — razen nekaj častnih izjem — v zadnjem času neprestano psujejo našo organizacijo, češ da je ona kriva, da so izgubili železniška dela. Nas to niti najmanj ne boli, ker vemo, da so oni temu sami krivi in to predvsem oni, ki v svojem pohlepu za čimvečjim zaslužkom ne štedijo niti svojih sotovarišev pri svojem umazanem konkuriranju. Pripominjamo, da je vse polno mojstrov, ki si težko s svojim znojem služijo skorjico kruha in tem ne more nihče zameriti, če si skušajo pogoje za življenje izboljšati. Toda, je pa tudi mnogo takih, ki živijo v izobilju, pa vendar vidijo vedno samo sebe in nikogar drugega.

Kako se godi pomočnikom pri takih mojstrih smo pred leti že pisali, kar je dvignilo neverjetno mnogo prahu. Pa vendar se razmere pri pomočnikih niso bogve kaj izboljšale. Mogoče je nastopilo delno izboljšanje v pogledu higijene, prehrane i. sl., kar pa je še vedno pomanjkljivo in bo zato treba poskrbeti, da se inspekcija dela malo pozanima za to.

Da bi imeli pomočniki kakšne izglede za svojo boljšo bodočnost, ni bilo ničesar storjenega. Le malokateri pomočnik je bil v zadnjih letih tako srečen, da se je lahko osamosvojil in postal mojster, kar je gotovo končni cilj vsakega, ki se je posvetil dimnikarski obrti.

Radi tega je popolnoma razumljivo, da so pomočniki, ki so bili pozvani za vstop v železniško službo, takoj zagrabili za priliko, ki jim obeta lepo in sigurno bodočnost. Človek bi mislil, da bo med mojstri toliko socialnega čuta, da jim tega ne bodo zavidali. Toda kaj se dogaja? Kljuje pritiskajo na vseh koncih in krajih, da bi onemogočili bodočnost onih, ki so se odločili za vstop v državno službo. Čujemo tudi to, da nameravajo vreči na cesto vse tiste pomočnike, ki so pred vstopom v državno službo, ki so vložili pri železnici svoje prošnje. Če bodo to res izvršili, potem si bodo pač dali najboljšo izpričevalo o svoji »socialnosti«, ki jo nekateri mojstri tako radi naglašajo. Ostaja nam pa pri tem še odprto vprašanje, če mislijo mojstri tako postopati tudi s tistimi pomočniki, ki jih oni sami silijo v železniško službo.

Kar se tiče našega sodelovanja pri tem, da je železniška uprava napravila sklep, da bo v svoji lastni režiji opravljala dimnikarska dela v svojih objektih, priznavamo, da smo pri tem v toliko sodelovali, v kolikor smo bili v to pozvani. Da pa je naša dolžnost, da se brigamo za boljšo bodo-

nost našega članstva, bi moral pač vsakdo vedeti, ki je vsaj le za trenotek povohal v našo organizacijo.

Prepričani smo, da nobene grožnje, niti intrige ne bodo omajale onih naših tovarišev, ki so se odločili za boljšo bodočnost svojo in svoje družine. Gospodom mojstrom svetujemo, naj se raje pobrigajo za izboljšanje socialnega položaja onih svojih pomočnikov, ki mesto njih opravljajo njihovo delo ter jim tako pomagajo, da lahko brezskrbno in v miru živijo.

Da naše trditve glede slabega ravnanja s pomočniki s strani nekaterih mojstrov niso izmišljene, izpričuje dejstvo, da je nedavno neki mojster svojega pomočnika kljub pogodbi preko noči vrget na cesto. Zanj ne velja noben zakon, temveč samo to, kar mu drugi svetujejo. V kratkem mu bo sodišče povedalo, da obstojajo v naši državi zakoni, ki ne veljajo samo za pomočnike, temveč tudi za mojstre.

Z gornjimi vrsticami nismo imeli namena nikogar žaliti. Povedali smo le, da smo čuječi in da se blatiti ne pustimo. Svoje sotovariše bomo vedno in povsod branili, ne glede na to, da bi tudi nam bilo ljubše, da z gotovimi ljudmi ne pridemo v nasprotje. Če pa bomo le tudi do tega prisiljeni, potem povemo že danes, da bomo mogli z »dimnikarskim vprašanjem« še večkrat napolniti stolpce našega lista.

Brezposelnost v Sloveniji

Centralna uprava za posredovanje dela v Beogradu, ki izdaja mesečnik »Socialni arhiv«, navaja za Slovenijo za mesec december prošlega leta razdelitev prijavljenih brezposelnih, ki so razdeljeni na 25 raznih industrijskih skupin. Prijavljenih brezposelnih je bilo decembra 1935 iz Slovenije po panogah:

Poljedelstvo in vrtnarstvo 1390, rudarstvo in topilnice 88, gozdna industrija 27, industrija kamenja in stekla 141, kovinarska industrija 192, strojna industrija 169, predelovanje lesa in rezbarstvo 358, predelovanje gumija in kož 36, tekstilna industrija 358, tapetništvo in oblačilna stroka 331, papirna industrija 12, živilska industrija 228, gostinski obrti 96, kemična industrija 3, stavbarstvo 489, grafična industrija 34, drugi poklici v obrti in industrijskih podjetjih 987, trgovina 158, težaki 907, prometna podjetja 38, hišna služnčad 363, zasebni nameštenci 137, pomočniki 20. Skupaj je bilo iz Slovenije prijavljenih v decembru 6542 brezposelnih.

Gornje številke pa še izdaleka ne odgovarjajo dejanskemu stanju, ker se brezposelni ne javljajo redno pri borzi dela. Če še te upoštevamo, se številke pri posameznih panogah precej izpremenijo in to navzgor. Razen tega je še mnogo poljedelskega delavstva, ki se sploh ne javlja pri borzi dela, ali pa se javi samo takrat, ko želi dobiti zaposlitev v industriji. Zato lahko mirne duše trdimo, da imamo v Dravske banovine preko 10.000 brezposelnih ljudi, ki se nimajo od česa preživljati.

V vsej državi je bilo prijavljenih brezposelnih decembra preteklega leta 45.071. Če pri tem upoštevamo, da se izven Dravske banovine brezposelni še neredneje prijavljajo kot pri nas, se število brezposelnih v vsej državi najmanj potroji. Vse to pa najbolje dokazuje, da je naša zahteva po zavarovanju brezposelnih ne samo popolnoma upravičena, temveč naša sveta nacionalna dolžnost!

Vabilo. Podružnica Narodne strokovne zveze v Medvodah poziva svoje članstvo, da se zanesljivo udeleži rednega letnega obnega zbora, ki se bo vršil v nedeljo 22. marca t. l. ob pol 9. uri dopoldne v prostorih gostilne J. Možina na Ladi št. 19. Dnevni red je naslednji: 1. Poročilo predsednika, 2. poročilo tajnika, 3. poročilo blagajnika, 4. poročilo nadzorstva, 5. volitve odbora in nadzorstva, 6. poročilo centralnega delegata, 7. slučajnosti. — Odbor.

Za večje dobave premoga

Kakor smo že poročali, je nevarnost, da bo uprava državnih železnic skušala za prihodnje proračunsko leto ponovno znižati dobavne količine in cene premoga za državne železnice iz naših rudnikov. Ni treba posebej naglašati, da bi imel tak ukrep nedogledne posledice ne le v rudarskih revirjih, marveč tudi za vse naše gospodarstvo, ki je zaradi sankcij zlasti v Sloveniji hudo prizadeto. Že sedaj je število brezposelnih v rudarskih revirjih tako visoko, da so občinske uprave že v resnih skrbih, kako bi zaposlile in prehranile vse brezposelne brez zvišanja javnih bremen, ker je davčna moč prebivalstva zaradi dolgotrajne rudarske krize že docela opešala. Sedaj pa naj se pridružijo tem množicam brezposelnih še nove vrste aktivnih reduciranih rudarjev? Kam naj gredo ti reveži, kje bodo dobili zaposlitev in kdo jih bo preživljal? Današnji aktivni rudarji so pristojni večinoma v rudarske občine, torej kdo drug kot občine revirjev, kjer so zaposleni. In neizogibna posledica tega bi bila gospodarski polom rudarskih občin in s tem združene težke socialne posledice v rudarskih revirjih. Prebivalstvo, zlasti pa naši rudarji, se vprašujejo, ali temu ni mogoče odpomoči, ali ni najti pametne rešitve tega perečega vprašanja, ki se vleče že dolge spomladi kakor grozeča senca po rudarskih revirjih Slovenije?

Po našem mišljenju se da to vprašanje brez večjih težav rešiti! Treba je le dobre volje na merodajnih mestih, predvsem pa spremeniti dosedanj za naše razmere obče škodljivi sistem trajnega zapostavljanja slovenske rudarske industrije. Treba je temeljito revidirati način vsakoletne razdelitve dobavnih količin premoga za državne železnice iz privatnih rudnikov v državi ter uvesti pravičnejši in enakopravnejši sistem razdeljevanja, tako da bodo vsi kraji deležni enakih dobrin. Če imamo svoje dolžnosti, zahtevamo tudi svoje pravice. Noben kraj v državi ali pa katerikoli rudniki pa bodisi, da so v njih delničarji še taki mogotci, pa ne smejo imeti predpavic do večjih dobavnih količin premoga. Če se bo uvedel ta pravičnejši razdeljevalni ključ, se ne bo moglo več dogajati, da imajo posamezni rudniki v Bosni danes toliko naročil za državne železnice, da ne morejo vseh dobaviti, marveč samo do 80%.

O vsem tem so pod okriljem tukajšnjega rudarskega akcijskega odbora razpravljali zastopniki delavskih strokovnih organizacij in II. skupina rudarske zadruge, ter so prišli do zaključka, da se takoj pošlje v Beograd depucacija iz rudarskih revirjev, ki naj intervenira na merodajnih mestih, zlasti pri obeh slovenskih ministrih in ministru prometa, da bi se vsaj dosedanje količine premoga za državne železnice ne skrcile. — V deputaciji so načelnik II. skupine g. Pliberšek, banovinski svenik g. Filip Križnik in drugi.

Prevalje so na prodaj . . .

Iz Prevalj nam pišejo:

Že večkrat smo poročali o žalostnem življenju naših rudarjev iz leškega rudnika ter o položaju, v katerem se je nahajala družba, ki je eksploatirala leški rudnik.

Sedaj se bo vršila od 11. pa do konca tega meseca na sreskem sodišču v Prevaljah sodna dražba veleposestvi Ilirske rudarske družbe, ki je bilo prej last nekih inozemskih grofov. Veleposestvo obstoja iz 40 ha gozdov, njiv, travnikov, pašnikov ter 50 prtiličnih in enonadstropnih stanovanjskih hiš. Prodaja se bo vršila na drobno po skupinah, ki jih je 198. Gozdov z zrelim lesom za sečo, je nad 200 ha. Prodani bodo tudi za ustanovitev nove industrije primerni objekti, med katerimi je tudi elek-

trična centrala za 100 konjskih sil. Kakor vse kaže bodo ti objekti po prav nizki ceni naprodaj.

Ta velika dražba obuja spomine na pestro zgodovino Prevalj in okolice. Današnjih Prevalj, ki so sedež mnogih uradov, pred dobrimi sto leti še sploh ni bilo. Le nekaj kmečkih hiš je stalo okrog farne cerkve in po okolici so bile raztresene kmetije. Po nekem naključju pa je prišel na Leše neki dunajski upokojenec Mayer, ki je slučajno tam našel premog in si potem kupil pravico za ustanovitev premogovnika. To je bilo pred približno 120 leti. Kmalu pa je mož prodal to pravico dunajskim podjetnikom bratom Rosbornom, katerih predniki so bili Angleži. Novi podjetniki so na Lešah kopali premog, zgradili so tja gor cesto, nato so uredili cinkarno. Pozneje so se lotili železarne in tako se je na vsem področju razvijala veleindustrija.

Podjetja so doživela mnogo izprememb zaradi gospodarskih in političnih dogodkov. Trajna in neomajana pa je ostala samo pridnost in tudi narodna zvestoba naših ljudi, ki so tam raznim tujim podjetnikom pridobivali lepe dobičke, sami pa so nad vse skromno živeli. Mnogo delavcev se je od tam tudi razkropilo daleč po svetu. Leta 1899. so kupili leški rudnik in velika prevaljska posestva grofje Henckel-Donnersmark. Takrat je leški rudnik obratoval z velikimi uspehi in ljudje so se lahko lepo preživljali. Pred kakimi šestimi leti pa je bila ustanovljena Ilirska rudarska družba. Tedaj pa so pod pezo splošne gospodarske krize že začele Leše umirati in ko podjetniki niso bili več v stanu kljubovati krizi, so pa še vztrajali vrli leški rudarji. Medse so jim bile na zaostanku, toda obupali niso. Ustanovili so si za drugo in pred časom so si rudarji izdražili rudnik in rudniške hišice. Na podjetne gospodarje pa še čaka veliko področje nekdanje veleindustrije, ki pride zdaj na dražbo.

Tuja gospoda, ki je izkoriščala našo zemljo in podjetnost naših ljudi, se je z vso vsmo lotila tudi potujčevanja. Že leta 1889. je ustanovila nemško šolo, ki se je držala do osvobođenja, čeprav je bil v vsakem razredu mogoče le en sam nemški otrok kakega nemškega priseljence. Delavci in mali kmetje pa so kljub temu ostali nacionalno zavedni in zato delavstvo in kmetje upravičeno pričakujejo, da bo ob nastopajoči veliki dražbi prišlo veleposestvo v naše domače roke. To vevajo gospodarski in nacionalni interesi ter tudi hvaležnost do narodne vztrajnosti našega delovnega ljudstva.

Klofač govori

Klofačevih govorov bi bilo za cele knjige. Iz teh knjig, iz teh govorov bi morali mi črpati naš program, naše idejne misli. Da se vsaj delno seznanimo z idejnimi mislimi našega skupnega voditelja, bomo citirali vsaj nekaj važnejših odlomkov iz njegovih številnih govorov:

»V nacionalizmu smo našli ogromno vrelo moralne sile in velikih kreposti in zato smo in ostanemo nacionalisti. Toda ne bili bi narodni, če ne bi ljubili ljudstva, če ne bi za ljudstvo, ki tvori narod delali, če ne bi bili socialisti. Naši kapitalisti — rodoljubi nam kažejo, kako rodoljubje ne sme izgledati in naši rudarji na severu, kako ima izgledati.«

In dalje nas uči Klofač:

»Naroden nam ne pomejna nacionalen (nacionalizem Herrenvolka), temveč realistično spoznanje dejstva, da je socializem na Češkem češki, kakor je bil češki Machar (pesnik), Smetana (glasbenik), Masaryk politik, čeprav se jim je to včasih oporekalo.«

Kaj pravi Klofač o vprašanju mednarodnosti?

»Tudi mi smo za svetovno solidarnost: za narodnostjo k mednarodnosti. Najprej moram biti naroden, da morem biti mednarodni. Nikdar pa ne sme to pomenjati breznarod-

nosti. Kdor pravi, da ljubi človeštvo pa ne ljubi svojega naroda, ne ljubi sploh nikogar.«

In za danes še en citat iz govora tega velikega našega učitelja in apostola narodnega socializma:

»Resnica je, da je velika razlika med bogatim in siromašnim človekom, toda mnogo večja je razlika med zlobnim in dobrim človekom. Dobri ljudje iz vseh slojev naj si podajo roke, da tvorijo socialni napredek, novo, boljšo človeško družbo.«

Tudi v prihodnjih številkah bomo napisali po par vodilnih misli našega skupnega voditelja, Vaclava Klofača. Iz njegovih govorov se učimo narodnega socializma, ki tvori temelj našega pokreta in je njega vodilna smernica.

Razne vesti

Francija proti inozemskim delavcem

Tudi v Franciji brezposelnost stalno narašča. Zato je francoska država zaposlitev inozemskih delavcev skoraj onemogočila. Sedaj dela francosko ministrstvo za socialno politiko na tem, da se polagoma odpusti iz Francije vse one inozemske delavce, ki še niso 10 let v Franciji zaposleni. Leta 1928. je bilo v Franciji še 1.285.000 inozemskih delavcev, leta 1934. pa samo še 800.000. To so skoraj sami stalni delavci, kajti število sezonskih, ki prihajajo iz inozemstva v Francijo, je zelo neznan. Francoske strokovne organizacije, ne glede na njihovo smer, delajo z vso vsmo na tem, da se inozemske delavce odpusti. — Mi imamo v Franciji mnogo naših rojakov, ki se že nekaj časa vračajo v domovino. Izgleda, da se bodo polagoma vrnil vsi. Nastaja vprašanje, kam s temi ljudmi, ko tudi pri nas brezposelnost stalno narašča?

Kranjska industrijska družba je po štiriletnih zahtevah delavstva izdala v tisku in razdelila med delavstvo »Delovni red«. Predlogov delavstva vodstvo podjetja pri sestavi delovnega reda ni upoštevalo, zato vlada med delavstvom KID precejšnje razburjenje.

Tovarna cementa v Mojstrani je že dalje časa v likvidaciji. Sedaj likvidatorji javljajo, da je izredni občni zbor družbe sklenil ostanek premoženja razdeliti delničarjem. Vsak delničar bo dobil za eno delnico 7.70 Din v gotovini. Družba je bila ustanovljena leta 1896. z glavnico 1 milijon 800 tisoč kron. Zadnja delniška glavnica je znašala 3.000.000 Din. Družba se je nahajala v koncernu Jadranske banke.

O vajeniškem vprašanju je izšla pred kratkim v Beogradu knjižica, ki jo je napisal Bogdan Krekić. Iz nje je razvidno v kako težkem položaju se nahajajo naši obrtni vajenci, katerim je nujno potrebno posvečati čim večjo pozornost.

Zaposlenost delavstva v februarju. Po statističnih podatkih OUZD v Ljubljani je znašalo število zavarovancev v februarju 76.551 oseb, kar je v primeru z januarjem za 1464 več, v primeru s februarjem 1935 pa za 4136. To povečanje zaposlenosti je pripisovati predvsem sezijskim razlogom. Poleg tega pa se vidi, da je tudi v konjunktornem pogledu zaposlenost večja kot lani. Posebno značilno je, da je odstotek moških delavcev narastel, odstotek bolnikov je še vedno velik (3.09%) ter izkazuje v primeru z lanskim letom povečanje. Povprečna dnevna zavarovana mezda je zopet padla od 22.33 v januarju na 22.18 v februarju. Skupna dnevna zavarovana mezda je narasla v primeru z lanskim letom za 79.417 Din in znašala 1.697.630 Din. Gornji podatki pa se seveda nanašajo samo na delavstvo zavarovano pri OUZD, medtem, ko je slika zavarovancev pri bratovski skladnici mnogo žalostnejša in ne kaže nikakega izboljšanja zaposlitve, temveč celo znaten padec.

Naš pokret

Seja upravnega odbora

Dne 1. marca se je vršila v Ljubljani seja upravnega odbora NSZ, katere so se udeležili skoraj vsi člani. Na njej je obširno poročal o vseh važnih socialno-političnih dogodkih zadnjega časa tov. predsednik Rudolf Juvan, tajnik IO tov. F. Rupnik pa o notranjih zadevah organizacije.

Zelo živahna je bila razprava o sanaciji Bratovskih skladnic in o splošnem starostnem zavarovanju delavstva. Bil je storjen sklep, da se naprosi ljubljanska Delavska zbornica, naj izdela tozadevne načrte ter jih da prizadetim organizacijam v študij.

V pogledu reduciranja pokojnin rudarskim upokojencem s strani Glav. bratovske skladnice v Ljubljani, o čemer poročamo na drugem mestu, je upravni odbor soglasno sklenil obširno resolucijo, ki je bila poslana ministrstvu za šume in rudnike, ministrstvu za socialno politiko in narodno zdravje ter obema slovenskima ministroma.

Kongres ORS-a

Obča delavska zveza v Zagrebu, ki ji predseduje tov. Vilim Haramina, je sklicala svoj kongres za velikončne praznike v Osijek. Na dnevnem redu kongresa, ki bo trajal dva dneva, so poleg organizacijskih vprašanj tudi razna vprašanja iz vseh področij socialne politike. Ker je Obča delavska zveza v Zagrebu v sklopu našega Glavnega akcijskega odbora jugoslovenskih delavskih in nameščenskih sindikatov, je povabila na svoj kongres tudi NSZ, ki se bo istega udeležila po posebni delegaciji.

Seja slovenske strokovne jednote

O priliki ORS-ovega kongresa, se bo vršila v Zagrebu seja Slovenske strokovne jednote, ki ima svoj sedež v Pragi in kateri predseduje sedanji čl. poštni minister br. Alojz Tučny. Te seje se bodo udeležili poleg NSZ, ki je med ustanovitelji Slovenske strokovne jednote, tudi predstavniki strokovnih organizacij, ki so z NSZ v koaliciji. Stalna člana upravnega odbora Slovenske strokovne jednote sta za NSZ tov. Rudolf Juvan in tov. dr. Joža Bohinjec.

Iz podružnic

JAVORNIK

Občni zbor podružnice. Občni zbor javorške podružnice se je vršil v nedeljo 16. februarja dopoldne v dvorani Sokolskega doma. Izredno številna udeležba je pokazala zavestnost jeklenih kovinarjev, ki jim je strokovna organizacija nad vse. Občni zbor je potekal v najlepšem redu in harmoniji. Vsa poročila odbornikov so bila sprejeta z odobravanjem. Občnemu zboru sta prisostvovala za centralo NSZ tov. Vladimir Kravos, za podružnico Jesenice pa tov. Adolf Lajner. Oba sta pozdravila zborovalce, prvi je tudi podal poročilo o položaju delavcev.

Pri volitvah je bil soglasno izvoljen naslednji novi odbor: predsednik Franc Kralj, podpredsednik Vinko Praprotnik, tajnik Matevž Kalan, blagajnik Fran Zupančič ml., odborniki Jakob Jagodic, Franc Treven, Franc Fajš, Slavko Justin in Martin Praprotnik; namestnika Anton Podobnik in Ivan Treven; preglednika računov Anton Klinar in Ivan Blažič; namestnika Franc Jarkovič in Oto Gerdej, zapisnikar Ivan Hrovat. Poleg tega je bil izvoljen naslednji odbor prosvetnega odseka: načelnik Franc Treven, odborniki Ivan Mulej, Matevž Kalan, Oto Gerdej in Franc Hribernik. Za organizacijske obratne zaupnike so bili izvoljeni: Hri-

bernik Franc, Sitar Anton, Svetina Franc, Malej Pavel, Rekelj Franc, Murgelj Viktor, Demšar Vinko, Ropret Vinko, Krajcar Franc, Križnar Slavko, Pivk Jakob in Jakelj Andrej.

JESENICE

† Frane Reje. Dne 13. februarja smo pokopali v Ljubljani našega dolgoletnega zvestega člana in tovariša Franca Rejca, ki je umrl v ljubljanski bolnišnici na posledicah bolezni, ki si jo je nakopal o priliki julijske stavke. Zapušča vdovo in tri otroke. Naj naš dragi tovariš v miru počiva!

KRANJ

Iz Kranja nam poročajo, da so postali marksisti in klerikalci zelo agresivni proti našim organiziranim članom. Posebno pa imajo na piki naše izvoljene zaupnike, ki so jih celo dejansko napadli. Ne vemo, če je to v interesu delavskega gibanja in to v času, ko morajo delavci braniti svoje pridobljene pravice ne ločeno in ne v sovrastvu, pač pa v skupnem nastopu, čeravno ne v enotni organizaciji. Ali je morda tak nastop samo preludij za bodoče volitve v Delavsko zbornico? Motite se črni in rdeči sodrugi, če mislite, da Vam bomo na taki poti sledili. Naš prezir velja vsem, ki se hočejo posluževati metod iz leta 1921. Našim tovarišem priporočamo treznost in razum. Hipni položaj nas ne sme begati. Žalostno, da se to dogaja v letu 1936. p. Kr. r.

LJUBLJANA

Občni zbor podružnice. Ljubljanska podružnica je polagala svoj letni obračun na občnem zboru dne 14. januarja ob navzočnosti članov centralnega izvrševalnega odbora. Vsa poročila, ki so jih podali posamezni funkcionarji, so bila soglasno sprejeta, saj dokazujejo veliko delo, ki ga je podružnica v preteklem letu izvršila. Centralni predsednik tovariš Juvan je podal poročilo o delovanju centrale in o splošnem položaju delavstva, nato pa se je prešlo na volitve, pri katerih je bil izvoljen naslednji odbor: predsednik tov. Sattler Ivan, podpredsednik Pleško, tajnik Šimenc, blagajnik Nagode, nam. blagajnika Orehek, nam. tajnika Pogljajen, odborniki Galjot, Jug, Turšič, Lazar, Mihelič, nadzorstvo dr. Alujevič, Kleindienst in Loboda.

Tov. Varšek nas je zapustil. Tov. Varšek, ki je bil duša našega pokreta v Ljubljani, se je preselil v Domžale, kjer je otvoril svoje lastno elektrotehnično podjetje. Ljubljanski okrožni odbor je svojemu priljubljenemu tovarišu priredil v hotelu Metropol lep poslovilni večer, na katerem so se poslovili od tov. Varška v imenu poedinih odborov NSZ tovariši predsednik Juvan, Rupnik, Tavčar in Šimenc. Večer je lepo povzdignil pevski zbor ljubljanske podružnice. Tovarišu Varšku želimo v novem poklicu obilo sreče in uspehov.

Zveza zidarjev, tesarjev in gradbenih delavcev je imela svoj občni zbor, katerega se je udeležil tudi predsednik tov. Juvan, v drugi polovici januarja. Izvoljen je bil skoraj v celoti stari odbor, za predsednika pa je bil izvoljen tov. Vižintin.

Društvo pleskarskih, sobo- in črkoslikarskih pomočnikov je tudi imelo svoj občni zbor in to dne 23. januarja v navzočnosti tov. strok. tajnika Bučarja. Izvoljen je bil naslednji odbor: predsednik tov. Anton Nared, podpredsednik Anžič, tajnik Hrastar, blagajnik Urbanija, odborniki Videnič, Klančar, Lenarčič in Klanj. V nadzorstvu pa so tovariši: Tremelj, Juvan Herman in Alič.

† Bernard Plahuta. V nedeljo, dne 1. marca je pod kolesi drvečega vlaka končal svoje mlado življenje tov. Bernard Plahuta. Bil je dalje časa brezposeln in to ga je pognalo v obup. Z žrtvijo današnjih razmer sočustvujejo vsi, ki so blagega tovariša poznali. Naj v miru počiva.

Poziv članom ljubljanske podružnice! V smislu sklepa ljubljanske podružnice pozivamo vse člane, da do 30. t. m. predložijo članske knjižice v svrhu kontrole. Opažamo namreč, da nekateri člani ne polagajo važnosti na to, da bi imeli svoje članske knjižice v redu. Kdor do omenjenega roka knjižice ne bo predložil, bo kratkoma črtan iz seznama rednega članstva. Knjižice oddajte v tajništvo. — Podružnični tajnik.

Predpustna zabava ljubljanske podružnice NSZ se je vršila 22. februarja t. l. v dvorani restavracije pri »Levu« na Gosposvetski cesti. Kljub temu, da je bilo na isti večer več prireditvev, pri katerih so sodelovali mnogi naši člani, je bila zabava nad vsako pričakovanje dobro obiskana. Dvorana je bila mnogo premajhna in mnogi so morali oditi. Večer, ki je v vsakem oziru odlično uspel, je mnogo pripomogel do poglobitve tovarštva med ljubljanskim članstvom. Več glasbenih točk sta izvajala podružnični pevski in tamburaški zbor. Slednji so neumorno svirali vse do zaključka. Poleg njih pa je ustvarjal veselo razpoloženje tudi naš vrli tovariš Oven s svojo harmoniko. — Takih večerov bi si želeli še več, kajti ti mnogo pripomorejo do presrečnega tovarštva, ki je v vsaki organizaciji predpogoj za uspešno delo.

LOKE PRI ZAGORJU

Občni zbor naše podružnice se je vršil v nedeljo, dne 16. februarja v navzočnosti centralnega delegata tovariša Bučarja, ki nam je tudi v dvehurnem govoru razložil vse probleme, ki so se obravnavali na anketah in kongresu delavskih zbornic. Z zadovoljenjem je bila vzeta na znanje njegova izjava glede sanacije bratovskih skladnic, saj ista nas rudarje najbolj zadeva. Za tov. Bučarjem so podali svoja poročila podružnični funkcionarji, ki so prejeli od občnega zbora soglasno razrešnico. Pri volitvah je bil izvoljen stari odbor. Tovariš Babič je bil ponovno izvoljen za predsednika, ker je pač izredno priljubljen. Storjenih je bilo tudi več sklepov, med drugimi tudi o ustanovitvi podpornega fonda, v katerega pa plačevanje prispevkov ne bo obvezno, ampak samo za tiste, ki k fondu pristopijo. — Naš občni zbor, ki je bil razmeroma dobro obiskan, je obiskala tudi delegacija bratske podružnice iz Zagorja, v katere ime nu je pozdravil občni zbor tovariš Sedlar.

MEŽICA

Občni zbor podružnice se je vršil dne 5. januarja 1936 v prostorih gostilne Stopar. Bil je prav dobro obiskan. Iz Ljubljane nas je posetil tov. Bučar, iz Prevalj pa tov. narodni poslanec Doberšek. Oba sta podala zanimiva poročila. Pri volitvah je bil izvoljen stari odbor s tov. Cepudrom kot predsednikom.

Delavska veselica. Na dan občnega zbora je naša podružnica v gostilni g. Stoparja priredila delavsko veselico, ki je nad vsako pričakovanje dobro uspela. Obisk je bil rekorden. Čisti dobiček je namenjen socialni akciji naše podružnice.

MEDVODE

Papirnica Goričane. Tudi pri nas smo v januarju izvolili obratne zaupnike. Vloženi sta bili dve listi. Naša NSZ je nastopila s samostojno listo, dočim so beli in rdeči nastopili skupaj s takozvano kompromisno »belo z rdečim obrobjeno«. Naša lista je dobila 61 glasov in dva zaupnika, nasprotna pa 115 glasov in 4 zaupnike. Po organizacijah je dobila vsaka skupina po dva zaupnika. Od strani naših nasprotnikov je bila agitacija izredno močna. Obljubljali so vse mogoče in nemogoče »če bomo zmagali«. Mi smo dostojno agitirali samo zadnji dan, ker nam niti več ni bilo potrebno, saj je naše članstvo dovolj zavedno, da obdržimo v vsakem primeru svoje postojanke. Krščanska

»Delavska pravica« nam je očitala, da smo nezmožni. Mi pa vemo, da smo najmanj toliko zmožni storiti kot oni. Da ne bi počili od prenapetosti radi trdega dela za delavstvo, jim svetujemo, naj pregledajo svoje poslovanje zadnjih treh let. Mogoče jim bo potem jasno, da le preveč pretiravajo v baharijah. Kako so pri volitvah narastli za 15 glasov, pa bomo opisali v prihodnji številki, ker je zadeva izredno zanimiva in dokazuje vso moralno »krščanskih« Takrat bomo tudi povedali, kdo je kapitalist s čemer nas neprestano zmerjajo.

PREVALJE

Občni zbor prevaljske podružnice NSZ se je letos vršil v nekoliko boljšem razpoloženju kot lansko leto. Kljub temu, da imamo še mnogo brezposelnih, so vendar nekateri tovariši prišli v zadnjem času do res skromnega kruha in to povzroča v podružnici večjo živahnost. Občni zbor se je vršil, dne 6. januarja predpoldne v navzočnosti zastopnika centralne tov. Bučarja in našega narodnega poslanca tov. Doberška. Slednji je iznesel več lepih misli, kako bi se dalo izboljšati gospodarsko stanje v našem srezu. Tudi tov. Bučar nam je povedal mnogo zanimivega in zato smo obema prav hvaležni, da sta se udeležila našega občnega zbora. Odbor je ostal z malimi izpremembami stari s tov. Doblškom, kot predsednikom na čelu.

Rubežen. Boben med našimi delavci neprestano poje. Velika kriza, ki nas je zadela s tem, da smo radi propada leškega rudnika bili vsi brezposelni, se čuti šele sedaj. Rubežni so na dnevnem redu. Enkrat nas rubi rdeči konzum, kljub temu, da odplačujemo dolgove, kolikor redno pač moremo, drugič zopet oblast za vojnico itd. Tudi našim kmetom, ki so po večini zelo zelo siromašni, se ne godi nič bolje, saj je mnogim bilo celo zadnje živinice odpeljano iz hleva. Ko vse to gledamo, se samo sprašujemo: ali res ni nikogar, ki bi znal zavreti nesrečo, ki visi nad nami kot Damoklejev meč? Merodajni činitelji zganite se in rešite nas!

STRAZIŠČE

Straziška podružnica NSZ je polagala obračun svojega trdega dela v korist našega delavstva na občnem zboru dne 2. februarja pri Križnarju. Kot delegat centrale je bil navzoč tov. Vekoslav Bučar, ki nam je poročal o anketah in kongresu Delavskih zbornic v Beogradu. Iz poročil podružničnih funkcionarjev je bilo razvidno, da je podružnica, čeprav majhna, mnogo storila za svoje članstvo, bilo potem raznih intervencij, bolniških in brezposelnih podpor i. sl. Pa tudi gospodarila je prav dobro, saj ima kljub mnogim izdatkom in točnim obračunavanjem s centralo v blagajni prav lep denar. Članstvo je bilo s poročili funkcionarjev in nadzornikov izredno zadovoljno, kar najbolj potrjuje dejstvo, da je bil ponovno soglasno izvoljen ves stari odbor s priljubljenim tov. Kavčičem kot predsednikom. Prepričani smo, da bo delo straziške podružnice v novem poslovnem letu še uspešnejše, kot v preteklem.

ZIRI

Žirovski tovariši so zborovali. V soboto 15. februarja so se zbrali člani naše žirovske podružnice na občni zbor, ki je bil nenavadno lepo obiskan. Občni zbor je pokazal, da imamo v Žireh trdno postojanko vzlic temu, da je večina naših tovarišev brez dela in kruha. Vsa poročila funkcionarjev so bila sprejeta z odobravanjem. Ravno tako obširno poročilo strokovnega tajnika tov. Kravosa, ki je v zastopstvu centrale pozdravil zborovalce. Pri volitvah novega odbora so bili izvoljeni v odbor naslednji tovariši: predsednik Bogataj Ivan, podpredsednik Hoja Friderik, tajnik Likar Stanko, namestnik Sedej Ivan, blagajnik Jesenko Franc, namestnik Žakelj Viktor, preglednika računov Zajec Pavel in Ža-

kelj Anton. Občni zbor je volil v odbor tudi po enega delavca iz vsake delavnice. Občni zbor je sklenil, da priredi podružnica 19. marca t. l. predavanje o Koroški in da predava o tej važni temi drž. tožilec g. dr. Felbacher.

LITIJA

Volitve obratnih zaupnikov. Da v Litiji ne spimo in da nas je še vedno nekaj, ki smo ostali zvesti svojim načelom in Narodni strokovni zvezi so dokazale letošnje volitve obratnih zaupnikov. Vložene so bile tri liste in to lista SDSZJ (rdeča), NSZ (modra) in nevtralna (zelena). Na poslednji listi so kandidirali socialistični disidenti, pristaši JSZ ter tudi dva naša tovariša. Naša lista je dobila 48 glasov, rdeča 174 in zelena 170. Ker je bil na zeleni listi izvoljen tudi eden od naših, imamo letos v predilnici dva naša zaupnika.

Občni zbor litijske podružnice se je vršil v nedeljo, dne 8. marca t. l. v gostilni g. Lajovica. Kot delegat centrale se je istega udeležil tovariš Vekoslav Bučar iz Ljubljane, ki je tudi podal poročilo o delovanju centrale z ozirom na razna pereča socialno-politična vprašanja. Pri volitvah je bil izvoljen skoraj popolnoma nov odbor, v katerega so bili izvoljeni novi mladi in agilni ljudje, ki nam dajejo jamstvo, da se bo podružnica zopet razgibala in da bo svoje delovanje vsestransko poglobila.

CELJE

Podružnica NSZ za Celje in okolico je imela svoj redni občni zbor v nedeljo dne 8. marca pri »Skalni kletki«. Bil je nad vsako pričakovanje dobro obiskan, kar nam jamči, da se pokret nacionalnega delavstva tudi v Celju širi. Po poročilih funkcionarjev je podal obširno poročilo predsednik NSZ tov. Rudolf Juvan iz Ljubljane, katerega izvajanja so žela splošno odobravanje. Pri volitvah je bil izvoljen za predsednika tovariš Drolle, za podpredsednika pa tovariš E. Janežič. Ostali odbor je ostal v glavnem neizpremenjen. Na občnem zboru je bil med drugim tudi storjen sklep, da bo podružnica pričela z živahno akcijo tudi v vseh onih podjetjih, kjer še do danes nima članov, pač pa večje število simpatizerjev.

ZAGORJE

Ali bo res? Tako se vprašujemo neprestano rudarji zagorskega rudnika, ko prihajajo med nas razburljive vesti, da bo del zagorskega rudnika ukinjen, s čemer bi bilo na cesti večje število zagorskih in loških rudarjev. Baje naj bi bila delna ukinitvev obrata v zvezi z zmanjšano dobavo premoga državnim železnicam. Nas se sicer tolaži, da to še ne bo tako hitro, vendar tudi mi nismo slepi in prav dobro vidimo razne znake, ki te razburljive vesti potrjujejo. V nedeljo dne 8. marca bi se bil moral vršiti občni zbor naše podružnice, pa smo istega pretvorili v konferenco, na kateri smo pod vodstvom centralnega delegata tovariša Bučarja razpravljali o gornjem vprašanju. Storjenih je bilo več važnih sklepov, predvsem o merah, ki se naj takoj podvzamejo v primeru, da se delna ukinitvev obrata res izvrši. Na konferenci se je tudi razpravljalo o redukciji pokojnin pri bratovski skladnici ter je bila sprejeta tudi protestna resolucija, ki jo je podružnica odposlala na merodajna mesta v Beograd. — Občni zbor je bil preložen na mesec april ter se bo po vsej priliki vršil v nedeljo po Veliki noči.

LJUBLJANSKO ČLANSTVO

predvsem pa funkcionarje in zaupnike NSZ opozarjamo na sestanek, ki se bo vršil v torek, dne 17. marca ob pol šestih zvečer v dvorani OUZD na Miklošičevi cesti. Na sestanku se bo razpravljalo o važnih vprašanjih delavskega zavarovanja, poročali pa bodo zastopniki OUZD. V lastnem interesu vsakega zavarovanca je, da se sestanek zanesljivo udeleži.